MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tal-15 ta' Dicembru, 2004

Avviz Numru. 451/2003

GasanMamo Insurance Limited (C. Reg. No. C3143) kif surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurata taghha Beryl Pauline Jepsen sija bil-polza u sija bil-ligi, u l-istess Beryl Pauline Jepsen (ID: 12537A)

vs

Raymond Vella (ID 16959M)

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mill-atturi fid-9 ta' Settembru, 2003 fejn talbu lil din il-Qorti li tikkundanna lill-konvenut illi jhallas lis-socjeta' attrici s-somma ta' elf, sitt mija u erbgha u sittin lira Maltin u sittin centezmu (Lm1,664.60) rapprezentanti hlas ta' danni minnu kkagunati f'incident awtomobilistiku li sehh fit-2 ta' April, 2002 fil-Mellieha, bejn il-vettura LCC 983 misjuqa mill-konvenut u l-vettura numru AAB 104 misjuqa minn u proprjeta' ta' l-assikurata tas-socjeta' attrici, liema ncident gara unikament tort tieghu

minhabba traskuragni, imperizja u nuqqas ta’ tharis tar-regolamenti tat-traffiku da parti tieghu.

L-ammont mitlub jinkludi hamsa u ghoxrin lira Maltin (Lm25) ‘excess’ imhallsa mill-attrici Beryl Pauline Jepsen li kienet assikurata taht polza ‘comprehensive’ mas-socjeta’ attrici, kif ukoll sittin lira Maltin (Lm60) bhala 'loss of use'.

Bl-ispejjez, komprizi dawk ta’ l-ittra ufficjali tat-28 ta’ Frar, 2003 kontra l-konvenut, ta’ l-ittra ufficjali pprezentata kontestwalment ma’ l-Avviz kontra l-assikurazzjoni tal-konvenut, u bl-imghax legali mit-28 ta’ Frar, 2003 kontra l-konvenut li gie ngunt ghas-subizzjoni.

Rat in-Nota ta’ l-Eccezzjonijiet tal-konvenut fejn eccepixxa:

1. Illi t-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez ghax ghall-incident stradali “de quo” ma kienx jahti unikament l-eccipjent kif allegat fl-Avviz.
2. Illi l-atturi kienu pproponew ripartizzjoni tar-responsabbilta’ fuq bazi ta’ erz u zewg terzi favur l-eccipjenti u din il-proposta kienet giet accettata (Dok A – E).

Salvi eccezzjonijiet ohra permessi mil-Ligi.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Semghet it-trattazzjoni ta’ l-avukati difensuri.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi din il-kawza tirrigwarda kollizjoni illi grat fl-inkrocju ta’ Triq Sant’ Anna ma’ Triq il-Kappillan Magri, l-Mellieha fit-3 ta’ wara nofs inhar fit-2 ta’ April, 2002 bejn il-vettura bin-numru tar-registrazzjoni AAB 104 misjuqa minn Beryl Pauline Jepsen u l-vettura bin-numru tar-registrazzjoni

LCC 983 proprjeta’ u misjuqa mill-konvenut Raymond Vella.

Ikkunsidrat:

L-attrici Beryl Pauline Jepsen xhedet (Fol 49) illi fil-hin ta’ l-incident hija kienet qeda ssuq il-vettura taghha, AAB 104, ghat-telgha go Triq Sant’ Anna. Peress illi kien hemm bankina u karozzi pparkjati fuq ix-xelug, zammet xi ftit lejn il-lemin. Dak il-hin hija kienet qeda ssuq *on second gear*. Meta waslet fl-inkrocju ma’ Triq il-Kappillan Magri, sabet lill-konvenut ma’ wiccha u sar l-incident. Mall-ewwel irrimarkat illi l-iskizz illi pprezenta s-Surgent ma kienx wiehed fidil, peress illi ma jimmarkax *stop signs*.

Fil-kors tal-kawza gew esebiti ritratti ta’ l-inhawi minfejn jidhru diversi *road signs*, fosthom *stop signs* ma’ l-art u *one way traffic signs* go Triq il-Kappillan Magri.

Skond is-Surgent illi nvestiga l-kaz, PS 419 Anton Buttigieg, (Fol 48) l-i*stop signs* illi kien hemm fit-triq ma kienux japplikaw ghad-direzzjonijiet minfejn kienu gejjin il-karozzi u ghalhekk ma nizzilhomx f’iskizz. Il-Qorti tirrmarka illi skond ir-ritratti a fol. 35, ma jidhirx illi dana huwa l-kaz. Kien hemm sinjali tat-traffiku li kienu mportanti ghall-utenti tat-triq illi kellhom jitnizzlu fl-iskizz.

Ghalhekk, il-Qorti sejra tikkonsidra wkoll dawn ir-ritratti fil-valutazzjoni taghha.

Il-konvenut xehed illi huwa kien tiela fi Triq il-Kappillan Magri u meta wasal fl-inkrocju waqaf fuq l-i*stop sign*. Peress illi minfejn kienet gejja Jepsen kienet *blind corner*, il-konvenut beda hiereg bil-mod biex jara min kien gej minn dik id-direzzjoni. Izda hekk kif ipponta l-bonett, tfaccat Jepsen fuq in-naha tal-lemin tat-triq u sar l-incident. Ikkonferma illi wara l-habta Jepsen spiccat mahbuta mall-hajt ta’ faccata. Spjega wkoll illi kien hemm sinjali tat-traffiku, pero’ ma kienx cert jekk in-*no entry sign* in-naha l-ohra tat-triq, kif tidher a fol. 35, kinitx prezenti fil-hin ta’ l-incident.

Ikkunsidrat:

Illi fl-isfond ta' dawn ir-rizultanzi, l-Qorti tirrleva illi biex l-atturi jirnexxu fl-istanza taghhom iridu jippruvaw illi kien hemm xi element ta' traskuragni da parti tal-konvenut, liema traskuragni kellha konsegwenza diretta fuq l-incident. Apparti l-kwistjoni tas-sinjali tat-traffiku, l-Qorti hija sodisfatta illi minfejn kien hiereg il-konvenut kien hemm *stop sign* u korrettement il-konvenut waqaf wara dan is-sinjal. Pero' l-Qorti tirrealizza wkoll illi minhabba l-blokk bini illi kien hemm, il-konvenut kien fid-diffikulta biex jara min kien gej minn fuq ix-xellug tieghu u ghalhekk kellu bilfors johrog ftit ftit sakemm il-vista ttih. Izda qabel ma' wasal f'dak l-istadju tfaccat l-attrici Beryl Jepsen u sar l-incident.

Jepsen argumentat illi s-sinjali tat-traffiku kienu favur taghha. Ma kienx hemm *stop signs* minfejn kienet hierga u setghet issuq liberament. Fil-fatt l-unika haga li tghid dwar is-sewqan tal-konvenut hu, "I first became aware of defendant when he hit my car." Dana jkompli juri is-sitwazzjoni prekarja illi kienet tezisti f'dawk l-inhawi, *blind corners* f'kull inkrocju illi hemm.

Ikunsidrat:

Il-Qorti tirrleva illi meta sewwieq ikun qed jinnavika toroq dojoq b'hitan gholjin, illi huma ta' ostaklu ghall-vista, allura dan ghandu jezercita l-massimu ta' attenzjoni u joqghod attent meta jasal vicin inkrocju u ma jipprocedix jekk ma jkunx cert li jista jaghmel hekk liberament minghajr periklu ghalih jew inkella ghall-utenti l-ohra tat-triq.

F'dan il-kaz, il-Qorti m'ghanhiex il-konfort ta' skizz illi jirraprezenta verament is-sinjali illi hemm fit-toroq. Hu x'inhu, il-Qorti hija sodisfatta illi hawn si tratta ta' toroq dojoq, b'karozzi pparkjati fuq naha tat-triq fejn jaghmluha aktar difficli ghas-sewwieqa biex jimmanuvraw b'certa sigurta. Ghalhekk, f'dawn ic-cirkostanzi, jinkombi fuq is-sewwieqa, huma minhuma, gejjin minfejn gejjin, li meta jaslu f'inkrocju, anki jekk ma jkunx hemm *stop sign*, jieqfu u jesploraw it-triq.

Jepsen qalet illi t-triq kienet libera favur taghha u ndunat biss bil-prezenza tal-konvenut mall-habta. Dana jfisser illi meta waslet fil-kantuniera, dina ma waqfitx jew ma rralentatx biex tesplora t-triq u ma rrealizzatx id-diffikulta illi seta' kellu haddiehor meta jasal fil-kantuniera. Il-Qorti ma tiskantax li sehh dan l-incident meta skond Jepsen hija kellha zzomm fuq in-naha tal-lemin minhabba karozzi illi kienu pparkjati fuq ix-xellug.

Kif qalet il-Qorti fil-bidu nett, biex Jepsen tirnexxi fl-istanza taghha, trid tipprova element ta' traskuragni fuq in-naha tal-konvenut. Meta l-Qorti semghet lill-konvenut jaghti l-verzjoni ta' l-incident, diifficli tasal biex ticcensurah. Dan waqaf fuq l-i*stop sign* u beda *inching out* bilmod ilmod sabiex jesplora t-triq. Pero' ma wasalx f'dak l-istat li jkun cert mill-vetturi gejjin minn fuq ix-xellug peress illi mmedjetament saret il-habta. Mhuwiex mistenni illi sewwieq jibqa fuq l-i*stop sign* b'mod indefinit minghajr ma jesplora l-vicinanzi, specjalment dawk gejjin minn fuq ix-xellug tieghu.

Ghalhekk, il-Qorti ma tistax tippretendi l-impossibbli minghand il-konvenut, fejn jidher illi ha l-prekawzjonijiet kollha qabel jigi biex johrog.

Fix-xhieda tieghu l-konvenut qal li kien ser jibqa' sejjer ghad-dritt, fejn illum hemm *stop sign*, u n-*no entry sign*, pero ma kienx cert jekk dak is-sinjal kienx hemm fil-gurnata ta' l-incident.

Il-Qorti tirrleva illi l-incident gara fit-2 ta' April, 2002 mentri r-ritratti a fol.35, specjalment HPZ 13 fejn jidher in-*no entry sign* hemm id-data ta' l-4 ta' Dicembru, 2002. Ghalhekk, jista' jaghti l-kaz illi fil-frattemp tpoggiet dik in-*no entry sign*. Huwa probabbli illi fil-hin ta' l-incident ma kinitx hemmhekk.

F'kawza deciza mill-Qorti ta' l-Appell fit-13 ta' Marzu, 2001, fl-ismijiet <u>Nutar Dr Michael Dingli et vs Frank Zammit</u> il-Qorti ta' l-appell qalet li l-pozizzjoni legali ta' parti f'incident tat-traffiku ma kienx affettwat bil-fatt illi

wara l-incident l-awtoritajiet tellghu *stop sign* f'inkrocju fejn gara l-incident. Ghalhekk, jekk in-*no entry sign* telghet wara dan l-incident dan ma jaffetwax il-pozizzjoni legali tal-konvenut. Hu x'inhu, jibqa' l-fatt li l-konvenut kien awtorizzat li darba accerta ruhu, jipprocedi, seta' jaghmel hekk billi jdur lejn il-lemin. L-importanti hu li l-Qorti tezamina x'mizuri ha qabel ma' hareg minn wara l-i*stop sign* u mhux dak illi seta' ghamel wara.

Fil-kawza fl-ismijiet Dr H. Leniker vs H. Camilleri (PA 31 ta' Mejju, 1972) il-Qorti qalet, "… f'kawza civili li l-attur li allega illi gralu hsara tort tal-konvenut irid jipprova huwa a sodisfazzjoni tal-Qorti li l-konvenut kellu tort. Jekk l-attur ma jgibx din il-prova, l-azzjoni tieghu ma jistax ikollha ezitu favorevoli (anki jekk il-konvenut ma jipprovax - ghaliex mhux legalment mhux obbligat li jipprova – li l-incident ikun gara tort ta' l-attur)."

Ara wkoll Joseph Rausi noe et vs John Muscat Appell 22 ta' Novembru, 1995, Joseph Bartolo et vs George Zammit PA 30 ta' April, 2001.

Ghalhekk, f'dawn ic-cirkostanzi, l-Qorti m'ghandhiex il-konvinciment morali bazat fuq il-preponderanza ta' probabbiltajiet illi l-incident gara b'tort tal-konvenut u ghalhekk, l-unika konkluzjoni li setghet tasal gahliha hi li l-atturi naqsu li jippruvaw it-talbiet taghhom b'mod sodisfacenti u konvincenti u quindi ma tistax tilqa' t-talba taghhom.

Ghal dawn il-motivi:

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad it-talba ta' l-atturi bl-ispejjez kontra taghhom.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------